

egye kereskedésben.

gy
RÁCJA
vagyok
a

INS
NNOK
ságaról és
s fejtét vásárolni.
EQ csakis
áskanna
Hapható
ésben.

ok
sterek

s ujdonságai
mlós
ruhatelepei

SATU-MARE
Szinbázzal szemben

itrom
0, 360 hochprima

árak:

tsav, kokuszvaj,
obb mennyiségben

Cluj

**MEGJELENÉSI TÁBLA, KIADÓ
HIVATAL ÉS NYOMDA**
Cluj-Kolozsvár, St. Baron
R. Pop, (Brassai-utca) 16
Felseten: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
E. N. Sz. — 558
A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
ezendők. Kéziratokat nem
adjuk vissza

UJ KELET

ELŐFIZETÉSI ARAK

Romániában	
Egész évre	— 620
Félévre	— 320
Negyedévre	— 170
Egy hónapra	— 60
Egy szám ára pályaud- varon és vidéken is 3 lej	
Bukarestben	— 3.50
Csehszlovákiában	
Egy hónapra	— 25 ek
Egy szám	— 1.50 ek

1924 március 29 Szombat

Cluj-Kolozsvár * VII. évfolyam * 73. szám

5684. Ádár sáni 23

A másik Amerika

Európa közvéleménye hosszú időn át alig látta Amerika másik arcát. Azt a bizonyos arcot, amelyet csak akkor látott meg igazán, amikor a Ku-Klux-Klan fehér kámszája fedte el. Azt a másik arcot, amelynek vonásaiban egyre tisztábban ismeri fel a gyűlölség rajzát. Eddig Amerika úgy szerepelt, mint az a föld, amely felülemelkedik a kicsinyes gyűlölségeken és hamar gyűlöl, a feketék vagy a sárgák ellen állítja a gonoszság sorompójába az emberi ösztönök minden alacsonyosságát. Mi nem tudtuk megérteni és nem is akartuk azt a roppant idegenkedést és gyűlöletet, amellyel a világ legszabadabb népe, az amerikai, a feketék és a sárgák ellen fordult. Viszont Amerika se tudta megérteni, miképpen gyűlölt két európai szomszédos nép egymást, mert más nyelven beszélnek és más volt szüleik történelmi létesora. Számunkra az amerikaiak fekete-gyűlölete gazdasági megvilágítást nyert csupán s így próbáltuk megérteni, hogy a nagy harcban a fehér munkás az igénytelenebb és esetleg munkabíróbb munkáskonkurrensét utálja a kuliban, vagy a négerben.

Közben azonban az execute humoros és titokzatos, de ma már komoly a Ku-Klux-Klan tömeges gyilkosságai, szervezett akciói mégis komoly gondolkodásra készítette az európai közvéleményt és csakhamar felismertük azt a milliórdos vállalkozót, aki, miképpen az autómobilokat, tömegcikké akarja tenni a gyűlölködést és a polgárok békés nyugalmanak felforgatását is. Lassanként megismertük azt a másik arcot, amely gyűlöletet vet Európa ama tömegére, amelyek innen kénytelen-kelletlen kiszorulnak. Pokoli játék ez. Az egyik kezével a modern technika minden vívmányával terjeszti a gyűlöletet és teszi elviselhetetlenné munkás és békes emberek életét, hogy földönfutókká legyenek, a másik kezével pedig ugyanakkor elzárja az utat, amely a szabadnak hitt Amerikába vezet.

A Johnson-Bill mögött, mely a kivándorlók kvótáját akarja leszállítani, mélyseges harc húzódik meg, amely már nem gazdasági természetű. Az a gazdasági krízis, amely 1921-ben és 1922-ben Amerika termelését fenyegette, megszűnt és a hivatalos statisztikák szerint Amerikának minél több új munkásra volna szüksége. Ezuttal tehát a gazdasági szükségesség helyett a gyűlölet alacsony motívumai vezetik a kvóta leszállítását. A yenki fogalma átalakul és az európai, kvóta nélküli gyűlölség-import alapján új nemzetű lesz, mely azonban nemzeti jellegének csak egyik tulajdonságával rendelkezik, azzal, hogy minden más nemzetet gyűlöl. Az az Amerika, amely eddig valóban Európa összes népeinek konglomeratumból alakult ki olyan hatalmassá és erőssé, egy új tipust alakított ki, melynek jellegét nem a faji, de a gazdasági motívumok adták meg.

Az Amerikában élő egységes nagy néptömegek olaszok, oroszok, ukránok, zsidók stb. egy közös szervezetet alakítottak, mely az Egyenlőség Bizottsága nevet választotta és amelynek célja a régi amerikai szabadszelleme megvédése azzal az ujjal szemben, mely Amerika gazdasági életébe faji és vallási megkülönböztetések gyűlöletét akarja bevinni. Amerikának azok a polgárai, akik tovább is megőrizték a maguk régi faji jellegét, akik megmaradtak oroszoknak, olaszoknak, zsidóknak és mégis izig-veig amerikaiak tudtak lenni, szállnak sikra azért az egységért, mely ténylegesen a szabadság országának jellegét megadta.

Amerikának nincsenek tradíciói: ez a világtörténelmi jelentősége. Nincsenek tradíciói és így nem ismerte az öröklött gyűlöletet. Most Európa tradíciói közül a gyűlölség tradícióját akarják gonosz kezek átplantálni. És hogy életképes legyen a plánta, itt Európában ön-

tözik dolláresővel. Azonban Amerika szabad közvéleménye bátran és mély őszinteséggel állja a harcot. Az Egyenlőség Bizottsága az emigránsok sok-sok millióját fogja össze és a benszülött yenki-szellem is óvatosan örködik, hogy megőrizze Amerika függetlenségét az európai befolyás alól. A Monroe-elv: Amerika az amerikaié, lelkiekre is vonatkozik és így megértjük, hogy az amerikai szenátusban tiltakoztak az ellen, hogy bizonyos vizierő kihasználási jogát Ford amerikai milliárdos kapja meg. „Számunkra nem elég Ford milliárdjainak gazdasági fedezete, — mondotta az amerikai közélet egyik vezetőembere — de szükségünk van erkölcsi garanciákra is. Az az ember, aki

milliárdjait arra használja fel, hogy megméte-lyezze vele a népek lelkét a gyűlölség bacil-lusaival, az valóban nem lehet garancia az amerikai nép számára, hogy egy közvagyonot kezeljen.”

Melyik fog győzni: A régi amerikai szel-lem, vagy pedig a most importált, ezt az a harc fogja eldönteni, mely a kivándorlók kvó-tája körül folyik. Ha a kivándorlók elől még a mainál is nagyobb mértékben elzárják a szabad élet partjait, ez azt jelenti, nyitva az ut, feltárt a sorompó, a másik bevándorlás előtt, mellyel Európa faji gyűlölködés szelle-mét ontja szét Amerika felhőkarcolói közé és végtelen pusztaságai felett.

Megegyezéssel biztat a bécsi konferencia

Grünberger osztrák külügyminiszter megnyitóbeszéde a román-osztrák tárgyalásokon

(Bucuresti Bukarest, március 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) Bécsi távirat szerint tegnap délután fél négy órakor a tartományi gyűlés épü-letében Grünberger osztrák külügyminiszter el-nökletével lefolyt a román-osztrák konferencia megnyitó ülése. A külügyminiszter az ülés kezdetén a legszívesebben üdvözölte az osz-trák kormány nevében a két delegációt és an-nak a reményének adott kifejezést, hogy

a tanácskozásoknak kedvező eredményük lesz.

Utána a két delegáció vezetői mondtak közö-szönetet a fogadtatásért. Grünberger külgy-mi-niszter közvetítésével ezután megtörtént a meg-hatalmazások kölcsönös kicserélése.

Ujabb részletes jelentés szerint a megnyitó-ülésen valamennyi delegátus jelen volt. Grün-

berger külügyminiszter francia nyelvű beszéd-del üdvözölte a delegátusokat és örömet fejezte ki, hogy a konferencia székhelyül Bécsset vá-lasztották. Az osztrák kormány és osztrák nép őszintén sikert kíván a konferenciának. Grün-berger szavaira Krestinsky oroszul válaszolt, beszédét Ustinov tolmácsolta. Köszönetét fejezte ki Ausztria vendégszeretetéért és a tárgyalások sikerét óhajtott.

Rascanu, a román delegáció elnöke szólat fel ezután. Köszönetet mondott az osztrák kor-mánynak, majd hangsúlyozta, hogy

a román delegáció a lehető legjobb in-tenciókkal ment Bécsbe.

Az első érdemleges tanácskozást pénteken délután három órára tűzték ki.

Az ellenzék nem akarja Poincarét

Tardieu nacionalista kormányt követel. Poincaré ma fejezi be kabinetalakítástól tárgyalásait. Macdonald új Irányt szab a francia külpolitikának

(Páris, márc. 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) Poincaré a különböző pártvezérekkel és Magi-not hadügyminiszterrel folytatott hosszabb ta-nácskozások után megjelent az Elyséeban és közölte Millerand köztársasági elnökkel, hogy elfogadja az újabb kabinetalakításra kapott megbízást.

Beavatott helyen úgy tudják, hogy Poincaré különböző megbeszélései ezidőszent csupán pénzügyi kérdésekre vonatkoznak, a politikai kérdésekre csak később kerül sor.

A kormány átalakulása sokkal szélesebb-körü lesz,

mint eleinte számítottak. Poincaré magának tartja fel a külügyi tárcát és több államtitkár-ságot teljesen megszüntet. Ma délután hat óra-kor Poincaré ismét felkeresi Millerandot, de miniszterársainak névsorát holnapnál előbb aligha nyújthatja át a köztársasági elnöknek.

Az ellenzéki lapok kivételével az egész sajtó biztosra veszi, hogy Poincarének sikerülni fog a kormányalakítás és már a napokban bemutat-kozhatik a kamarában. A lapok szerint ez az egyetlen természetes megoldás, hiszen Poincarét véletlenül szavazták le egy alárendelt jelentő-ségű kérdésben. A történeteket tehát nem lehet komolyan leszavaztatásnak tekinteni. Egyedül a Clemenceauhoz közelálló körök izgatnak Poin-caré miniszterelnöksége ellen. Tardieu az „Echo National“-ban kifejté, hogy

Poincarének el kell tűnnie a kormány éléről.

Millerandnak olyan férfiakból kell kormányt alakítania, kik a nacionalista blokk politikáját a választásokon diadalra vihetik. Az egész sajtó egyhangulag eljött de Lasteyrie pénzügyminisz-tert. Olyan hírek is vannak, hogy Poincaré maga rendezte a leszavazást, hogy szabadkezet nyerjen a kormányalakításra.

London, márc. 28. (Reuter.) Macdonald nagy beszédet mondott az alsóházban az angol-francia viszonyról. Meg van róla győződve, hogy

Franciaország sohasem biztosíthatja magát külön szerződésekkel,

mert olyan szerződéseket számottevő országok nem kötnek. A brit kormánynak az a felfo-gása, hogy a biztonság tekintetében a népszö-vetség nyújtson erkölcsi biztosítékokat, ehhez azonban szükséges, hogy Németországot is fel-vegyék a népszövetségbe.

Asquith azt kérdezte, milyen haladás történt abban az irányban, hogy a franciák által a Ruhr-vidékről kiutasított lakosok visszatér-hessenek, a politikai foglyok kiszabadulhassan-ak és rendezzék a Saar-medence közigazgatá-sának ügyét. Macdonald erre azt válaszolta, a brit kormány kétségtelen tanujelét adta an-nak, hogy

nem járulna hozzá a Rajna-bizottság intézkedéseihöz,

ha azok megakadályozzák a Rajna-vidéken is kiterjedő német adótörvényeknek a Rajna-vidéken való hatálybalépését. Beszédét Macdo-nald ezután így folytatta:

— Pfalzban olyan szeparatista mozgalom-mal állottunk szemben, amelyet nemcsak be-lülről támogattak. De erről nem óhajtok töb-bet mondani. Anglia igyekezett a helyzet sza-bályozását előmozdítani.

Macdonald ezután bejelentette, hogy a fran-cia csapatokat mielőbb visszavonják a Saar-vidékről. Végül hangsúlyozta a népek megbé-külésének fontosságát és azt, hogy a vitás kér-déseket döntőbíróskodás elé kell terjeszteni. Né-metországot rá kell bírni arra, hogy belépjen a népszövetségbe és a népszövetségi hatalmak kö-zösen szavatoljanak minden ország biztonságáért.

A mult árnyai között

Séta a bécsi Burgban

Bécs, márc. 28. Az Uj Kelet munkatársától.) Délben tizenkét órákor, amikor a legnagyobb a forgalom, sovány, öreg urak, rojtos a nadrágjuk és érmelegítőt viselnek, szoligatják meg a járólókat:

— Wollens die Burg anschauen?

Órákig járkálnak a Hofburg udvarán fel és alá és várják az idegeneket, akik a Habsburgok évszázados palotáját meg akarják tekinteni. Abból élnek, arra van egész egzisztenciájuk építve, hogy ismerik a Burg minden szobáját, minden termét, a szobák és termek értékeit, ezeken a butorok történetét, a műkinkeztetést, ezeken a kiváncsiakat, gépszzerűen és sablonosan leledarálják a nevezetességekről mondanivalókat és ezért öt-tíz — de esetleg még tizenötezer koronát is kapnak. Kedves öreg bácsik, akik megélnék abból, ha három-négy vendégük van naponként, az idegenek sem járnak rosszul, mert majdnem annyi pénz, mint amennyibe a kalauz kerül, el kell költeni katalógusokra, ha egyedül indulnak a Burg rejtelmeit megtekinteni.

A Burg látóival közl legérdekesebb a Schatzkammer, amelynek kincsei tényleg halálantúl nagy értéket képviselnek. Látogatottság szempontjából ezek a kincsekkel tulzsufolt szobák viszik el a babért, mert legtöbb idegen itt tolong az üvegszekrények és vitrinek között.

Az egyik szekrényben egy gyönyörű, briliáns kirakott Szent István-rend piros bársony alapon és a kalauz fenhargon magyarázza:

— Ezt a kitüntetést kapta Radetzky, a győzelmes hadvezér Mária Teréziától.

Mindenki megilletődve áll a ragyogó érdemrend előtt, csak két fiatal leány — tizennyolc évesek lehetnek talán — sugnak neveit össze, mint amikor valami szemtelenül merész dolgotra gondolnak:

— Mária Terézia... — és elnevetik a többit.

Az egyik sarokban a reichstadti herceg bölcsője áll. Sokan vannak körülötte és a vezető lelkiismeretesen és a szokáshoz híven magyarázza:

— Ez volt a bölcsője a reichstadti hercegnek, ezt vitték halálos-ágyához tíz perccel a halála előtt.

Fiatal házaspár hallgatja a magyarázatot, az asszonyka nem ért németül, a férfi sincs teljesen tisztában a germánok ékes nyelvével. Igyekszik magyarra fordítani, amit a vezető mondott.

— Ebben az ágyban halt meg a reichstadti herceg.

Megnézi a bölcsőt és észreveszi rajta a koronával diszitett N.-betűket.

— A reichstadti herceg, úgy látszik Napoleon volt fiatal korában.

— Hogyan fért be ilyen kicsi ágyba? — kérdezi a fiatal asszony.

— Csacsi, hát nem olvastad a történelemben, hogy alacsony, kis emberke volt.

Ebbe mind a ketten belenyugodnak és tovább sétálnak.

A kincsek között ott van Ferenc József osztrák császári koronázási palástja is. A vezető elmondja, de a katalógusból is kiténik, hogy a palást diszítésére tizenhat kilogram aranyat használtak fel. Egy magas, szikár ur, valószínűen valami hivatalnok az osztrák köztársaságnak, haragosan vitatkozik szomszédjával:

— Tizenhat kiló arany! Hiszen ezzel nagyon sokat lehetne segíteni a szegényeken. Históriai érték ide, történelmi érték oda, ezt az aranyat be kellene olvasztani.

A vezető szeliden megjegyzi:

— Hiszen azelőtt sem olvasztották be.

— Ja, unser Kaiser hat's getragen.

Javíthatatlan és tipikusan bécsi fehérkamás-lis agglagény gunyolódik az udvari kápolnában:

— Szomorú hely ez, úgy érzem magam, mint egy temetőben.

Megbotránkozva kérdezik a körülötte levők:

— Miért uram? Hogy mondhat ilyent.

Az agglagény ravaszul mosolyog:

— Mert nagyon sok esküvőt tartottak itt.

Ezen nevetni kell, az emberek hamisitha-

tatlan bécsi jókedve felveri a kápolna csendjét. A papi kincstár ragyogása talán még felülmulja az uralkodóház kincstárának ragyogását. Stóllák, tiarák, pásztorbotok, breviumok, kelyhek, oltári szentségek aranya, ezüstje, drágaköve ragyog a hatalmas üvegszekrényekben. Egy jóképtű magyar paraszt valahonnan Somogy megyéből kerülhetett fel és vetődött el az öreg Burgnak ebbe a legjobban feltett szobájába, bímulva jegyzi meg:

— Ilyen szép misemondó-ruhákat még a mi esperesünkön se láttam, pedig az ugyancsak kitesz magáért az oltár előtt.

Aláírták a román-magyar egyezményt

Befejeződött a bukaresti konferencia. Tizenhat megállapodás jött létre. Belgrádba megy a magyar delegáció. Megkezdődtek a román-osztrák tárgyalások

(Bécs, március 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap kezdődött meg a román-osztrák konferencia is Grünberger külügyminiszter elnökletével, aki megnyitóbeszédében rámutatott arra, hogy Seipel kancellár legutóbbi bukaresti tárgyalásai után még megmaradtak bizonyos vitás kérdések, amelyeket a konferencia feladata lesz elintézni.

A konferencia négy bizottságot választott, amelyek munkájukat azonnal meg is kezdték.

Bukarest, március 28. A román-magyar tárgyalások tegnap befejeződtek. A megállapodásokat 16 konvencióban fektették le, köztük

a két állam polgárai közötti adósságok rendezésére,

a jelzálogkölcsönökre, a közalapokra, a bírói kiszolgáltatására és a biztosítótársaságokra vonatkozó egyezményeket. A konvenciók aláírása a külügyminisztériumban Duca elnökletével a ma délután tartott plenáris ülésen történt meg.

Bukarestből a magyar delegáció Belgrádba utazik, ahol ugyanilyen tárgyalásokat fog folytatni és a bukaresti konvenciókat fogja alapul venni a jugoszláv-magyar megállapodásoknál.

Kiásták az ősi Dávid-várat

Érdekes leletek a palesztinai királysirokban

(Jeruzsálem, március 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) Nahum Slousch dr. elnökletével nemrégiben zsidó társaság alakult Londonban a palesztinai ásátások folytatására. Ez a régészeti társaság az utóbbi időben nagyon érdekes kutatásokat végzett a négy ősi zsidó temetkezési helyen, amelyek a Jeruzsálemtől keletre levő Kidron patak medrében vannak. Ezeket a sírokat egész sereg későbbi zsidó sír veszi körül, amelyek a Templomter felé néznek. Az ott eltemetetteknek ugyanis az volt utolsó kívánságuk, hogy feltámadáskor mindenikükre már az első napon sor kerüljön. A tradíció szerint ebben a négy sírboltban Absalom, Jehosafát, Jákob és Zakariás próféta nyugszhatnak.

A legutóbbi két hónapban eltakarították azokat a romokat, amelyek a sírok alsó részét borították és így hozzáférhetővé tették a sírboltokat. Az eredmények megcáfolták a hagyományt és azt mutatják, hogy a sírboltok a Makkabeusok idejéből származnak és valószínűleg ennek a korszaknak a fejedelmei nyugszhatnak ott. Az állítólagos Absalom sírjában Makkabeus- és perzsa-korszakbeli pénzeket találtak, azonkívül egy ezüst gyűrűt, héberbetűs pecsétnyomóval, amilyen Nechemia idejében volt használatos. Ezeket a régiségeket különböző cseréptöredékekkel együtt a síremlék homlokzatánál találták két- és félméteres mélységben. A sírbolt tulsó oldalán a római fenhatóság idejéből származó pénzeket találtak, amelyeknek a felírásait részben még eddig nem tudták megfejteni.

Zakariás próféta állítólagos sírjának a bejárata előtt egy régi oszlopot találtak, amely mélyen belesüllyedt a talajba. Attól jobbra egy barlangra bukkantak, melyben egy szép fedeles fazék volt. Az összes talált tárgyakat átadták a társaság muzeumának tüzetesebb megvizsgálásra. Az ásátásokat folytatják és valószínű, hogy még igen sok érdekes leletet és felfedezést fognak eredményezni.

Ugyanaz a társaság engedélyt kért arra is, hogy ásátásokat végezzen a Királyok Könyvé-

Jönnek, mennek az emberek, bámulják egy rég letűnt világ ittfelejtett ragyogó maradványait, az osztrák köztársaság polgárai ihletett bámullattal gyönyörködnek a császárság erekllyében. Ezek között a falak között nincs politika és nincs pártharc, ezek között a falak között feltartóztatlanul mulik az idő, ezek között a falak között teljes emberi és társadalmi béke uralkodik. Kint ragyog a nap, kis gyermekek sétálnak kisasszonyaikkal és öreg bácsik szoligatják meg a Burg udvarán keresztülhaladó idegeneket:

— Wollens die Burg anschauen?

Említésre méltó, hogy Románia az első, amelylyel Magyarország az utóállamok közül meggyezett. A Csehszlovákiával egy éve megkezdett tárgyalások még ma sincsenek befejezve.

Bécs, március 28. Rómából jelenti a „Berliner Tageblatt“, hogy Foch marsall Barrére római francia nagykövet kíséretében megjelent Mussolininál, akivel hosszabb megbeszélést folytatott. Diplomáciai körökben úgy tudják, Foch marsallnak az a megbízatása, hogy enyhítse a Róma és Bukarest közötti feszültséget, valamint a lehetőség szerint

akadályozza meg az orosz-román konfliktust.

Foch tábornagy állítólag azt az üzenetet adta át Mussolininak, hogy Franciaország nem akarja megakadályozni Olaszországnak a Földközi-tengerre vonatkozó törekvéseit. Viktor Emánuel király valószínűleg holnap fogadja majd kihallgatáson Foch marsallt.

A lapok szerint az olasz királyi pár június első felében Spanyolországba utazik. Ezzel az utazással a spanyol királyi pár Rómában tett tavalyi látogatását akarják viszonzni.

ben annyiszor említett Dávid városának feltárására. A biblia utmutatása szerint ugyanis itt temették el a Dávid-dinasztia valamennyi tagját és így ez az ősi erődítmény rendkívüli módon alkalmas régészeti kutatásokra. Edmond de Rothschild báró kezdeményezésére 1913-ban és 1914-ben kezdődtek meg Raymond Weill párisi professzor vezetésével ezen a helyen az ásátások, amelyek főleg azt a célt szolgálták, hogy a királysírokat felfedjék. A kutatásoknak eredményük is lett: három szép, fejedelmi külsejű királysírt tártak fel. A sírok azonban nagyon megrongált állapotban kerültek felszínre. Ezeket kívül Weill professzor az erődítmény és az ősi fellegrvár falainak egy részét is feltárta, továbbá épületelemeket és vízvezetékeket, amelyek különböző korszakokban keletkeztek. Kiásták még egy figyelemreméltó emléket a római időkbeli, amelyen egy zsidó vár, egy zsinagóga és egy fürdővel ellátott megszállóhely építéséről szóló feliratot találtak. A felírás görög nyelven van és egy Theodoros nevű paptól származik, akinek a zsidó neve valószínűleg Nathan, vagy Jonathan volt. Abban az időben ugyanis az asszímiláció hatása alatt a zsidó előkelő osztályok szívesen vettek fel idegen neveket.

A háború alatt szüneteltek az ásátások és csak most került sor a zsidó kultúra szempontjából annyira fontos munkálatok folytatására. Ere a céra a Palestine Exploration Fund hozatta Macalister londoni professzort is, aki az ősi Dávid-vár északi részében kezdte meg a kutatásokat, míg Weill professzor az erődítmény déli pontjánál folytatja az 1914-ben abbahagyott ásátásokat. Ezen az oldalon az erődítmény hatalmas falait egész terjedelmükben megtakarították a romoktól. A falak egy négyszögletű torony körül épültek, amely a sziklába mélyen bevált pinceboltzatból emelkedik ki. Az ásátások közben több jókarban lévő sírra is bukkantak a kutatók. Az ókori vár jórészt még mindig nem sikerült napfényre hozni.

Sir a gyermeke? Miért nem használ Höfer-gyermekhintőport és Höfer-gyermekkrémet

Akit ne rabbi azt h is fel tudja.

hozzáfogott különböző h felkiáltott:

— Cháj
— A halott
— Cháj
— De enne
— Cháj
Mikor e a rabbi tel magát:

— Cháj
Mikor a sem reagált, váró hozzát a — Egy jának, sem nem is érde

Akkor i hogy L.-né rázs veszeke ledett és az mek, aki vég gyujtas után — Anyá meg összeszi Az aszso így felelt: — Majd gyertya, őt i

Szaván déli órákban asszonyhoz é szony semmi erősítgette, det. A kol konyhában, valami fő e — Mi f ménykedve. — A fa hazudta az — Ugy főzze ki az megakadályc nyomta a h

A kicser szegényebb hazahozatta fazékját vale raktak a faz val megtömő győzött a lel hozzálátott a szombaton re ször nyult a addig unszol tálból. Az el hogy meg n annyira, hog — Nag férje —, me eljutott, bizo meg az első

— Kassa Kassáról jel talános árad nyéke viz vonalat elő

Báli

Ez történt...

Akit nem érdemes feltámasztani. A cigándai rabbi ezt híresztelte magáról, hogy ő a halottakat is fel tudja támasztani. Egyszer egy szegény asszony jött hozzá keservesen sirva és kérte, hogy segítsen rajta, mert a fia haldoklik. A rabbi elment az asszonnyal, de mire odaértek, a fiu már meg is halt. A szegény asszony, aki sokszor hallotta már, hogy a rabbi a halottakat is fel tudja támasztani, addig könyörgött a rabbinak, amíg az hozzáfogott a feltámasztási ceremóniához. Előbb különböző hókuspókuszokat csinált, majd hirtelen felkiáltott:

— Chajim, kelj fel!
A halott persze meg sem mozdolt.
— Chajim, az apád parancsolja, kelj fel!
De ennek se volt semmi foganatja.
— Chajim, az anyád parancsolja, kelj fel!
Mikor ez a felhívása sem talált meghallgatásra, a rabbi teljes erőből negyedszer is elkiáltotta magát:

— Chajim, a rabbid parancsolja, kelj fel!
Mikor a halott erre az erőyes felszólításra sem reagált, a cigándai rabbi így szólt a csodára váró hozzátartozókhöz:
— Egy olyan fiu, aki sem apjának, sem anyjának, sem pedig tanítójának nem fogad szót, az nem is érdemli meg, hogy éljen ezen a földön.
Einhorn Emil, Cluj

Akkor igen... Egy péntek délután történt, hogy L. né csunyan összeveszett a férjével és párás veszekedést rögtönzött vele. Időközben beesteledett és az asszony gyertyát gyújtott. A kis gyermek, aki végighallgatta a délutáni jelenetet, gyertyagyújtás után megszólalt:

— Anyám, te a gyertyát megbencsolod, apát meg összeszedid.
Az asszony, akiben még forrt a délutáni düh, így felelt:
— Majd ha apád is úgy fog égni, mint ez a gyertya, őt is megbencsolom. S. Rózsai, Dej

Szaván fogta. Egy szegény zsidó egyszer a déli órákban betért egy elismerten fukar zsidó asszonyhoz és valami enniavolt kért tőle. Az asszony semmit sem akart adni a koldusnak és azt erősítette, hogy sajátmagának sem készített ebédet. A koldus kétségbeesetten nézdegélt körül a konyhában, végre megpillantotta, hogy a tűzhelyen valami fő egy fazékban.

— Mi fő abban a fazékban? — kérdezte reménykedve.
— A fazékban? A kimosott ruhámat főzöm — hazudta az asszony.
— Ugy? — válaszolta a koldus, — akkor főzze ki az enyémét is, — és mielőtt az asszony megakadályozhatta volna, szennyes cókmojkját belesnyomta a husos fazékba. M. M. Halmeu

A kicserélt sötét. Reb Nachmann, a falu legszegényebb zsidója az elmúlt szombaton, amikor hazahozta a sötétjét, meglepetve látta, hogy a táskáját valaki elcserélte, mert ők csak fél tyukot raktak a fazékba és tévedésből egy jó kövér libával megtömött fazekat hoztak haza. Az éhség hamar győzött a lelkiismeretén és reb Nachmann felesége hozzálátott az idegen étel kitalálásához. Ezen a szombaton reb Nachmann, aki eddig mindig először nyult az ételhez, rendes szokásától eltérőleg, addig unszolta a feleségét, amíg az vett először a tából. Az ebéd végén az asszony nem állhatta meg, hogy meg ne kérdezze, miért ragaszkodott az ura annyira, hogy ő egyen először.

— Nagyon egyszerű dolog, — felelte a férje —, mert tudom, hogy akihez a mi sötétünk eljutott, bizonyára azt fogja mondani: „Fulladjon meg az első falattól, aki kicserélte.“
S. Izidor, Déva

Kassa környékét elöntötte az árvíz. Kassáról jelentik: Az olvadás a Tótföldön általános áradásokat eredményezett. Kassa környéke víz alatt van, több híd és vasut-vonalat elöntött az áradat.

Bethlen a nemzetgyűlés elé terjesztette a kölcsönjavaslatot

A fajvédők nagy vihart rendeztek a cseh-magyar egyezmény miatt. Rupert a hadsereg hároméves szabadságolását követeli

(Budapest, március 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nemzetgyűlésen Bethlen beterveztette azokat a kölcsönjavaslatokat, amelyekhez hozzácsatolta a Csehszlovákiával kapcsolatos pénzügyi egyezményeket. A javaslatok beterveztésénél nagy vihar volt a parlamentben. Az egész ellenzék zajongott, különösen a fajvédők. Először Baross János szólalt föl, aki azt kívánta, hogy a javaslatokat előbb a külügyi bizottságnak adják ki.

A nemzetgyűlésen tovább dul a vihar a valorizációs javaslatok benyújtása körül. Horváth Zoltán kéri a kormányt, hogy engedjen álláspontjából és terjessze a javaslatokat, legalább a csehekkel való megegyezést, előbb a külügyi bizottság elé.

Óriási láрма tör ki. Az elnök állandóan csönget.

Percekig senki sem tud szóhoz jutni. A fajvédők és szociáldemokraták karöltve teszik meg gunyos megjegyzéseiket a javaslatra. Az elnök Zsitvay Tibor tehetetlen. A Ház többsége ezután elfogadja, hogy a cseh egyezményről szóló javaslatot együtt tárgyalja le a mostaniakkal.

A javaslatok körül lezajlott vita után Csáky

honvédelmi miniszter válaszolt Gömbösnek a Győrffy hadbíró ügyében tett interpellációjára. Kijelenti, hogy Győrffyt nem hajlandó visszahelyezni.

Rupertnek arra a kívánságára, hogy három évre szabadságolják a hadsereget, Csáky azt válaszolta, hogy az antant tudja, mennyi katonája van Magyarországnak és ehhez a mennyiséghez hozzá is járult.

A „Tőzsdei Hírlap“ szerint a kormány elhatározta, hogy legkésőbb husvétig tető alá hozza a javaslatokat. Ezért az egységspárt részéről csak néhány szókonk lesz. A kormánypárton már gyűjtik az aláírásokat a tíz órás ülésekre. De ha ez kevésnek bizonyulna, tízenhat órában fogják megszabni az ülések időtartamát. A lap szerint

a szociáldemokratapárt valamennyi tagja felszólal

a vitában, ami egy hetet jelent. A fajvédők szintén nagy harcra készülnek. A kormány érve ezekkel szemben az, hogy a javaslatokkal végre megkezdhető a szanálás programja és aki ellenszegül ennek, az akaratán kívül egyik okozójává válik a tömegnyomornak.

A Cionista Világszervezet felhívása a zsidó egység megteremtésére

A politikai munka csak kísérője és alátámasztója Palesztina felépítésének

(Cluj-Kolozsvár, március 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) A világ zsidó közvéleménye eddig alig tapasztalt érdeklődéssel fordult a Cionista Világszervezet nagytöbbbizottságának (A. C.) londoni nagygyűlése felé. Amint megirtuk, az A. C. londoni nagygyűlése ennek a várakozásnak teljesen meg is felelt, mert most már végleges formában elhatározta a világ zsidóságának minden rétegét felölelő Jewish Council létrehozását. Ugyanakkor Amerikában Weizmann akciójával kapcsolatosan megindult az Investment Corporation megalakítása. A londoni A. C. ülésének eredményeképpen a Cionista Világszervezet Exekutívja felhívást bocsátott ki a világ cionistafellegő zsidóságához, amelyben újból kihangsúlyozza Palesztina felépítésének jelentőségét és az egység szükségességét. Az Exekutive felhívását, melyet Sokolow, Cowen és Lipsky irtak alá, itt adjuk.

Az A. C. londoni ülése, amelyet most fejeztek be, békés megegyezést hozott több olyan vitás kérdésben, mely mozgalmunkat élénken foglalkoztatta. A londoni Exekutive e tárgyalások után újra megkezdte munkáját és a világ cionista közvéleményéhez fordul, hogy ebben támogatást nyerjen. Az évi konferenciáig az időt minden erőnkkel ki kell használnunk.

Az amerikai Egyesült-Államokban a legerélyesebb törekvéssel dolgozunk azon, hogy az amerikai zsidóságot a zsidó reneszánszban aktív munkára nyerjük meg. Elvárjuk minden országban, hogy a cionista-munka erőlyesen megindul. E munka középpontjában az Exekutive fellegőse szerint Palesztina mint nemzeti otthonunk gazdasági alapjának megteremtése áll. Ehhez nemcsak áldozatkészségre, türelemre és kitartásra van szükség, hanem e példátlan feladat nagyságának és nehézségének tiszta felismerésére és minden rendelkezésre álló erő egyesítésére. Ennek a célnak elérésére minden belső véleményeltérést felülemelve, ösztönözni egyeknek kell magunkat éreznünk.

A politikai fejlődés — bár ennek biztosítása állandó és komoly gondunkat kell képezze — a cionista-munka útján első stádiumában bizonyos befejezést nyert. A mi feladatunk, hogy a politikai formulát élő valósággá változtassuk. A politikai munkánkat állandóan támogatóan kell ismernie az építők munkát, amely ebben sokkal nagyobb mértékben, mint a multban, támasztékát kell nyerje. Folyton szemünk előtt lebegjen, hogy éppen az építőmunka teljesítménye alkotja a legerősebb politikai instrumentumunkat, amely fölött rendelkezünk. A zsidó népek általános szervei kell az utat előkészítsék és lehetővé tegyék a chalucok alkotó tevékenységét: ez a Keren

Kajemet és a Keren Hajjeszód jelentősége. De ezenkívül menjenek a zsidók a maguk magántökejének erejéből Palesztinába, illeszkedjenek be az ott kialakuló gazdasági életbe, hogy ezáltal a maguk jövőjét és a zsidóság összességének jövőjét biztosítsák: ebben az értelemben akarjuk a zsidó vállalkozási szellemet Palesztinában felébreszteni és támogatni. Azon az uton vagyunk, hogy az építők munkájának mindkét fajtája részére olyan gazdaságilag erős zsidó körök támogatását megnyerjük, melyek eddig távolállottak és most abban a mértékben közelnek és egyre jobban fognak közelni, amilyen mértékben a mi munkánk és a Palesztinában központosuló zsidó népmozgalom rájuk hatni fog.

Az Executive teljesen tisztában van a palesztinai építőmunka és a zsidó tömegek szívében élő nemzeti eszme élő ereje közötti összefüggéssel. És ezért legnemesebb kötelességének tartja, hogy népi mozgalmunk ideálját, népi felszabadulásunk eszméjét, nemzeti és kulturális feltámadásunk gondolatát minden eszközzel bevigye a zsidó népbe, amely különösen az utóbbi években a galutban igen súlyos napokat élt át.

Az Executive fokozott mértékben akarja a propaganda-munkát megkezdeni és ebben számíthat az összes országos és pártszervezetek segítségére. A munka tere olyan nagy, hogy minden egyes erőre, minden egyes emberre szükségünk van. Az Exekutive a világ cionista zsidóságához fordul, hogy bocsássa erejét a nagy munka rendelkezésére. Fel tehát a munkára, hogy felépíthessük a zsidó nemzeti otthont, fel a munkára a Keren Kajemetért és a Keren Hajjeszódért, fel a munkára a kulturális újjászületésünkért és a cionista szervezet meg-erősítésére!

— 1:1 arányban számolják el a régi munkásbiztosító-díjakat. Bukarestből jelentik A román-magyar gazdasági tárgyalások alkalmával a delegáció többek között a munkásbiztosító kérdését tárgyalták. Ebben a tekintetben egy állapodtak meg, hogy a kormány Argiseanut, a bukaresti Casa Centrala főigazgatóját Budapestre küldi, aki onnan az Erdélyre és Bánságra vonatkozó munkásbiztosítási iratokat le fogja hozni. Ezekből meg lehet állapítani majd azokat az összegeket, amelyek az itteni biztosítottakat érintik. Az eddig befizetett biztosító összegeket 1:1 arányban veszik át. A vámtarifa revíziójára az a megállapodás, hogy a két kormány kereskedelemügyi és pénzügyi szakemberekből álló vegyesbizottságot küld ki, amelynek feladata lesz a függő tarifális kérdések rendezése.

Bákiruhákat minden árnyalathban fest, tisztít Czink

LEGUJABB

Gritta prefektus továbbra is helyén marad

Bukarest, március 28. Az „Universul“ értesülése szerint a kormány a cluji diákszavargások ügyében megindított vizsgálatot befejezte és úgy határozott, hogy Muresan cluji prefektus és Gritta rendőrprefektus továbbra is helyükön maradnak, a rendfenntartásért a teljes felelősséget azonban a katonai parancsnokságra ruházza. Ezzel kapcsolatban Mardarescu tábornok a legközelebbi minisztertanács elé javaslatot fog terjeszteni a hadsereginspektorátusok székhelyeinek áthelyezéséről.

Száznál több áldozata van az olasz áradásnak

Róma, március 28. Az amalfi felhőszakadásból támadt katasztrófa áldozatainak száma eddig több mint százra szaporodott. A földomlás egyre tart és Veticaminore község szinte eltűnt az omladék alatt. Viktor Emánuel király különvonaton a katasztrófa színhelyére utazott. A pápa huszonötezer lira gyorssegélyt küldött az árvízjuttotta menekülteknek, akiknek a száma meghaladja a huszezret.

Kedden lesz ítélet a Hitler-pörben

München, március 28. A Hitler-pörben a főtárgyalás véget ért. Az ítéletet április elsején fogják kihirdetni. A lakosság ezen a napon tüntetést fog rendezni a vádlottak mellett.

Gazdagok aggmenháza

Amerikai ember ötlete volt, Andrea Friedemanné, aki ötletét kétmillió dolláron realizálta. Az ötletet egy véletlen adta.

Az történt, hogy 1914-ben Friedemann, a newyorki pénzmágnások egyik legkiválóbbja, találkozott egy régi barátjával. Valamikor együtt dolgoztak és együtt gyűjtötték a nagy vagyon. Utjaik azután elváltak és mindegyik külön-külön gazdagodott. Friedemann husz éve nem látta barátját.

A találkozás egy előkelő hotel halljában történt. Itt a régi barát csokoládés táskával a mellén kínálta édességeit a vendégeknek.

— Ide jutottál?

Egy könnyesepp volt az első válasz. Azután elmondta, hogy gyöngé üzletmenet, sikertelen spekuláció, családi bajok mind lejjebb vitték, le egészen odáig, hogy öreg korára kosarakat kellett akasztania vállára.

Ez a véletlen találkozás de Friedmann szívébe hasított. Barátját néhány ezer dollárral fölségélyezte, de ezt csak epizódnak tekintette, mert hazament és végrendeletet írt. A végrendeletnek az aggok menházára vonatkozó része így szól:

„Kétfélmillió dollár költségen az én telkemen épüljön az aggmenház. Elsősorban azok veendői föl, akik saját hibájukon kívül a gazdag sorból szegénységbe jutottak. El tudom képzelni a nyomasztó érzést, ami ezeket az öreg embereket kíséri életük alkonyán. Milyen borzasztó dolog betegen, fáradtan élni, de milyen irtózatos, ha ezekhez még szegénység is járul. És kívánom, hogy ezek az emberek az én aggmenházamban ne érezzék a jótétet, ne érezzék a másik emberfia kegyeit, hanem érezzék azt, hogy ők maguk is valamikor megtehették volna, hogy elagott embertársaik számára aggmenházat létesítsenek. Ha házasok jutnak az aggmenházba, azoknak külön kell lakniok és egyáltalában úgy kell berendezni a menházat, hogy minden ápolat maga rendelkezessen lakása és ellátása fölött.“

Ez az ötlet realizálva van már egy hatalmas négyemeletes épület alakjában Newyorkban a 166-ik utcában, a Wolton Even. A napokban avatták az aggmenházat, amely minden kényelemmel el van látva, elektromos tüzhelyekkel, hatalmas télikerttel, pompás fürdővel és mindazzal, ami fölött az aggok akkor is rendelkezhetnek, ha gazdagok maradnak.

Megegyezés a parasztpárt és Averescu pártja között

A miniszterek nem válaszolnak az interpellációkra. A hadlözvegyek és hadiársvák nyomora

(Bucurest Bukarest, márc. 28. Az Uj Kelet tudósítójától. A „Dimineata“ írja, hogy a kamara folyosóin tegnap egész határozottsággal beszéltek arról, hogy Averescuék és a parasztpárt között megegyezés jött létre, amelynek feltételeit még nem ismerik.

A nemzeti párt és Jorga közötti fuzionak komoly akadályai vannak, mert Jorga feltételei közt vannak olyanok, amelyeket a nemzeti párt, amelynek Erdélyben régi tradíciói vannak, nem fogadhat el.

A legközelebbi napok meg fogják hozni az ellenzéki harcmező teljes tisztázását.

A kamarában Georgescu Tulcea megismételte Constantinescu miniszter ellen hamis adóvallomás miatt tegnap emelt vádjait. Aslan kéri a kormányt, tegye meg az intézkedéseket, a fővárosi husrágóság ellen. Junian kéri az elnököt, interviniáljon a minisztereknél, hogy feleljenek a hozzájuk intézett kérdésekre és interpellációkra. Darleanu panasolja,

Egy német mérnök — tengeri kalóz

Hatalmába kerítette a hajót és eltüntette a hajó kapitányát és kormányosát

(Hamburg, március 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) A hamburgi törvényszék Kurt Alfred Jaekl mérnököt, akit azzal vádoltak, hogy miut tengeri rabló „működött“, tegnap elítélte.

A története ennek a minden bizonnyal különös bűnyegnek, regényesebb a legszenzációsabb filmnél. Jaekl, egy kis alacsony emberke Charlottenburgban tanulmányozta a hajóépítést. A tehetséges és önálló ötletekkel tele technikust ismerősei és kollegái zseninek ismerték.

1921 áprilisában Jaekl Hamburgban az „Anna“ nevű gőzörsre szállt, hogy a hosszú ut alatt, amely a hajó az Északi-tengeren szándékozott megtenni, mint azt Andresennel és Semmelhackkal, a hajó két alkalmazottjával közölte, kipihenje magát és néhány találmányát kipróbálja.

A hajó kapitánya nagyon meg volt elégedve csendes és jól fizető utasával, aki munkájában segédkezett is neki. Az ut Cuxhavenon, Annoumon és Sylten keresztül vezetett, Annoumban ócskavasat raktak a hajóra, amelyeket visszafelé Hamburgba kellett szállítani. Andresen kapitány itt több ismerősét felkereste, akiknek dícsereket szakértő, segítő utasával.

Május 18-án elhagyta „Anna“ az amőrumi kikötőt, utazásának végcélját, Hamburgot sohasem érte el.

„Anna“ május 25-kén Hullba érkezett, azonban az egyetlen ember, aki fedélzetén volt, Jaekl mérnök, aki valamivel a hajó megérkezése után megkísérelte a gőzöst eladni.

A hajó eladására irányuló tárgyalásait azonban annyira elhamarkodta, azonkívül olyan feltűnően viselkedett, hogy feltűnt az angol hatóságoknak. A hajót átkutatták és megállapították, hogy a származási hely: Hamburg piros festékkel frissen át lett huzva.

Jaeklt kihallgatták, kiderült, hogy hajók áráról fogalma sem volt. Ez a furcsa tünet és az, hogy „Anna“ három utassal fedélzetén indult utnak, Hullba azonban csak egyvel érkezett, arra kény-

Aradi Textíliipar Rt. Arad

Románia egyik legnagyobb textilgyára

Pamutfonoda, szövőde, festőde, fehérítő kikészítő nyomóda.

1500 munkás.

Rador

hogy az Arad mellett Simian község lakóit a földosztásnál 700 katasztrális holddal megkárosították. Pop közli a miniszterrel, hogy a ploestii városkán és prefekturán visszaéléseket követnek el. A prahovai liberális képviselő az ellenzék nem akarja meghallgatni, mert Pop a belügyminiszterhez intézett kérdést, nem Ploesti képviselőjéhez.

A kamara ülésének folytatása során Jacobescu a hadlözvegyek és hadiársvák ügyében interpellált, ismertette ezek leirhatatlan nyomorát és közömbösséggel vádolta a kormányt.

A szenátus tegnapi ülésén Anghelescu miniszter az iparoktatási törvény módosításáról szóló javaslatot terjeszt be.

Balázs Ernő kéri a kormányt, hogy az osztrák-magyar monarchia volt nyugdíjasainak ügyét vegye pártfogásába.

Azután a szenátus több kisebb törvényjavaslatot intézett el, majd a szekciók folytatták a benyújtott törvényjavaslatok megvitatását.

szerítette az angol hatóságokat, hogy Jaekl mérnököt letartóztassák.

Jaekl teljesen valószínűtlen históriát mondott el kihallgatásakor:

Andresen kapitány és Semmelhack kormányos az utazás első napjaiban panaszkodtak a szolgálat nehézségéről és elárulták, hogy már elszegődtek egy amerikai hajóra és hogy meghatározott időre Hamburgban kell lenniök. Helgoland után azonban olyan volt a helyzet, hogy valószínűtlennek látszott a visszatérés lehetősége, Andresen felajánlotta Jaeklnek, vegye meg a hajót és Semmelhackkal motorosónakon Hamburgba utazzon.

Semmelhack előtt történt a vásár, a vételi szerződés, amely ceruzával teleirt papírdarab, az akták között fekszik.

A hamburgi törvényszék nehéz feladat előtt állott, minden bizonyíték nélkül kellett a bonyalalmas ügyben ítéletet hozni. Megállapították azonban, hogy Andresen aláírása a szerződésen hamis, azonkívül a szakértők bizottsága megállapította, hogy a kapitány és kormányos elutazása motoroson a szél ereje miatt a Jaekl által bementett időben lehetetlen volt.

Hiába keresték azt a dán motorost, amely a két hajóst Hamburgba vitte volna. Mindezeknél a gyanúokoknál fogva Jaeklt, aki az utolsó percig tagadott, tizenötévi fegyházra ítélték.

— Ottó extrónörökös tifuszban megbetegedett. Lequitoi jelentés szerint néhai IV. Károly király legidősebb fia, Ottó extrónörökös has-tifuszban megbetegedett.

— Anarchista összeesküvés Kisenevben. Bukarestből jelentik: A sziguranca nagy anarchista összeesküvést fedezett fel Kisenevben, amely a legtöbb beszarábiai városban kiterjedt szervezettel rendelkezett. Számos letartóztatás történt.

„SIRPINOL“

legjobb szer a légzőszervek megbetegedései ellen. Ugyazint: Tüdő- és hörghurut, köhögés, szarvaköhdögés és tuberkulozis ellen. Mindenképp kéri háziiorvosát, hogy „Sirpinol“-t rendeljen!

Kapható minden gyógyszerárban

Készíti: Mera Viktor „Fehér Kereszt“ gyógyszer-tára Reghinul-Sásesc

Monna Vanna

egy nő, aki megremegtette a világot,

Monna Vanna

elbűvölte az emberiséget.

Monna Vanna

el fogja ragadtatni a kolozsvári közönséget is!

A Keren Hajjeszód építi fel Erec Jiszráélt

A K

HIREK

— Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja

Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.

Felvilágosító: Dr. Marton Ernő

Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Előfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei félévre 320 lei, egész évre 620 lei.

— **Titulescu tárgyal a kincstári bonok ügyében.** Bukarestből jelentik: Titulescu tegnapi hosszabb megbeszélést folytatott Bratianu Vintila pénzügyminiszterrel a kincstári bonok ügyéről és más kereskedelmi kérdésekről.

— **Dr. Janovics Jenő ünneplése.** A kolozsvári Magyar Színház április 11-én és 12-én ünnepli meg dr. Janovics Jenő igazgatójának harminc éves születési és huszonkét éves igazgatói munkásságának évfordulóját. A két napra terjedő ünnepségnek főnyitó programja a következő: Az első napon, április 11-én este Molière Tartuffe című darabját adják dr. Janovics Jenővel a címszerepben. Az előadás megkezdése előtt zajlanak le a különféle üdvözlések: 1. Hivatalos üdvözlések. 2. A nagyközönség és a cluji társadalmi egyesületek üdvözlése. 3. Erdélyi és bánági szintársulatok üdvözlése. 4. Munkások Kulturbizottságának üdvözlése. 5. A cluji tanítványok ifjúságának üdvözlése. 6. A kolozsvári Magyar Színház tagjainak üdvözlése. A második napon az erdélyi és bánági irodalmi társaságok és kulturegyesületek, a sajtószindikátusok, továbbá a színészszindikátus és a színészegyesület üdvözlése után színré kerül a Bánk-Bán III. felvonása (Biberach — dr. Janovics Jenő), Faust I. felvonása (Faust — dr. Janovics Jenő), Hamlet II. felvonása (Hamlet — dr. Janovics Jenő). Előadás után társasvacsora a Newyork-szálloda nagyertermében. Előjegyzéseket a színház titkári hivatala fogad el, ahol a bankettjegyek is kiváthatók. Egy teríték ára 120 lej.

— **A naptárreform ügye.** Megírtuk, hogy a nagyszabonai báró Bedeus előterjesztéséről a naptárreform ügyében a kormány is komolyan kíván tárgyalni. A reformra gazdasági okokból lenne különösen szükség abból a célból, hogy a termelés érdekében sok munkanap megtakarítható. A Bedeus-téle tervezet a többi naptárreformtervezettel szemben a következő előnyöket mutatja: 1. Minden esztendő és minden hónap egész hetekből áll és hétfővel kezdődik. Ennek a beosztásnak az az előnye, hogy a fizetések elszámolása a könyvvitel számára sokkal könnyebb és pontosabb lesz. Ugyanaz vonatkozik a kamatoknak a hetek után való megállapítására. 2. A hónap dátumából mindjárt a hetinapot is megtudjuk, anélkül, hogy a naptárt kellene segítségül venni. 3. Az ünnepnapok meghatározott változatlanul megmaradó napokra esnek; az ünnepnapoknak az évről-évre való eltolódása tehát elesik, azonfelül 7 ünnepnap vasárnapra esik, a munkanapok száma tehát 7-tel megnövekedik.

— **Dr. Széll Kálmán előadása.** Az Erdélyi Múzeum Egyesület Természettudományi Szakosztály március 31-én, hétfőn délután 5 órakor az unitárius kollégium dísztermében (Calea Victoriei, volt Kossuth Lajos-utca 12.) népszerű ismeretterjesztő előadást tart. Előad dr. Széll Kálmán ref. kollégiumi tanár „A quantum-elmélet és a Bohrtéle atomelmélet”-ről. Belépődíj nincs, de a rendkívül érdekes és tanulságos előadás költségeinek fedezésére tetszésszerinti adományokat köszönettel fogad a Szakosztály.

— **Titokzatos hulla a Szamosban.** Apahida község határában tegnap reggel női hullát vetett partra a Szamos. Az apahidai csendőrség azonnal jelentést tett a kolozsvári ügyészségnek, ahonnan Perescu Leonida vizsgálóbíró és dr. Hosszu főorvos tegnap délelőtt kiszállottak a helyszínre. A hulla személyazonosságát nem sikerült megállapítani, ruhái után itélve jobb családból való leány lehet. A halál oka minden valószínűség szerint öngyilkosság. A holttest körülbelül öt-hat napig lehetett a Szamosban, amíg tegnap partra vetette a víz. Perescu vizsgálóbíró az ügyet a rendőrséghez tette át a hulla személyazonosságának megállapítása végett. A rendőrség véleménye szerint a holttest egy hat nappal ezelőtt eltűnt fiatal kolozsvári urileánynak holtteste, akit szülei már napok óta hiába keresnek. A nyomozást a rendőrség megindította.

— **Halálozás.** Súlyos és megdöbbentő csapás érte Löwenkopf Kálmán szatmári héber tanítót, kinek neve irodalmi munkássága révén jól ismert az Uj Kelet olvasói előtt. Mialatt Löwenkopf súlyos tüdőgyuladással élet és halál között lebeg, fiatal huszonnégy éves felesége hastífuszt kapott és nehéz szenvedés után meghalt. A fiatal asszony halálát, aki egy két éves kis gyermeket hagyott hátra, a nagybeteg Löwenkopfnak meg se mondhatták. A szerencsétlen sorsú fiatal asszony Löwy Jósua orsovai rabbi leánya. A tragédia a szatmári zsidóság körében mély részvétet váltott ki, melyben a tehetséges fiatal zsidó tanító minden ismerőse osztozik.

— **A magyar rendőrség kikéri Barta Árpádot.** Budapestről jelentik: A rejtélyes módon elhunyt Szántó Miklós vásárpénztári igazgató öngyilkosságának hivatalos megállapításával az ügy még mindig nem került le a napirendről. A budapesti rendőrség ugyanis most előrendelt azokat az ellen, akik Szántóknak felajánlották szolgálataikat eltűnt férjének felkutatására és akik azt állították, hogy tudnak Szántó Miklós hollétéről. Az ügy középpontjában még mindig a Pancsován letartóztatott Barta Árpád rokkant áll, akiről rejtélyes eltűnése miatt hónapokig azt hitték, hogy mint a Szántó-ügyben terhelő tanút, őt is eltették láb alól. A budapesti rendőrség elhatározta, hogy közvetlen összeköttetésben lép a pancsovai rendőrséggel és kéri fogja, hogy a Barta vallomásairól felvett jegyzőkönyveket szolgáltatassák ki. Ezenkívül Szántóné és hozzátartozói most eljártak a budapesti rendőrfőkapitányságnál és a külügyminisztériumnál, hogy diplomáciai uton tegyék meg a lépéseket a S. H. S. királyság kormányánál Barta kidobása iránt. A budapesti rendőrség elhatározta, hogy megindítja az eljárást azok ellen a hipnotizőrök és jósok ellen, akik Szántónétól pénzt zsaroltak ki azon a címen, hogy férjének hollétét telepátikus uton kiderítik. A hipnotizőrök magnetikus hatalmukkal dicsekedtek. Szántó Miklós viselt ruháit kérték el, hogy azokat a módium kezébe adva megfessék az eltűnés rejtélyét. A médiumok behunyt szemmel mentek végig az Andrassy-uton, a Lánchidon, az alaguton és csaknem mind a Margit-körúti fogház előtt álltak meg, ahova azonban nem engedték be őket. Valamennyien azt erősítették, hogy Szántó csak a katonai fogházban lehet. A hipnotikus nyomozásért nagy díjakat számítottak fel, amit a kétségbeesett asszony meg is fizetett. Ezek ellen csaláson kívül a nemzetvédelmi törvény alapján is eljárnak, mert a rendőrség szerint magaviseletükkel azt a gyanút akarták megerősíteni, hogy a katonai hatóságok tüntették el Szántót. Ugyancsak eljárást indít a budapesti rendőrség azok ellen is, akik egy másik eltűnt feleségének, Seiffert Kálmánnak nyújtának hasonló módon segítséget férjének felkutatására.

— **Eljegyzés.** Hirsch Veronka urleányt Odorheuról eljegyezte Rosenberg Antal kereskedő Temesvárról. (Minden külön értesítés helyett.)

— **A gondtalanság áldozata.** Tegnap este nyolc órakor a Kolozsvár mellett fekvő Baciu állomásról Ilyés József pályafelügyelő és Rác csoportfőnök egy hajtánykocsival akartak Kolozsvárra jönni. Mikor a hajtány a 72. számú órházhoz ért, a pályőr figyelmeztette a pályakocsi utasait, hogy ne menjenek tovább, mert Cluj állomásról egy tehervonat indulását jelezték. Ilyés és Rác nem vették figyelembe az űritésést és folytatták tovább az utjukat. Alig hagyták el az órházat, vonatdübörgésre lettek figyelmesek. A sötétben nem látszott a mozdony lámpása és abban a hitben, hogy tévedtek, folytatták utjukat a következő órház felé. A vonatdübörgés mind közelebből hangzott, úgy hogy Rác osztályfőnök a rohanó pályakocsiból kiugrott, de már Ilyésnek nem volt ideje a kiugráshoz, mert a szembejövő mozdony beleszaladt a pályakocsiba és Ilyés Józsefet halálra gázolta. A szerencsétlenség után a kolozsvári rendőrségről Birescu ügyész vezetésével bizottság szállt ki a helyszínre és a bizottság tagjai megállapították, hogy a szerencsétlenségért a tehervonat mozdonyvezetője is felelős, mert mielőtt Kolozsvárról elindult, nem gyújtotta meg a mozdony elején lévő lámpákat és így a hajtánykocsiról nem vették észre a közelgő vonatot. A mozdony Ilyés József fejét teljesen levágta és a testét harminc méterre magával vonszolta.

* Ha köhögés, torokfájás gyötör, kinez minket, Kaiser-Borax öblögetés könnyít meg bennünket.

— **Bernhard Shaw polemizál.** Londonból jelentik: Bernhard Shaw új drámája „Jeanne d'Arc” most került színre Newyorkban, azután Londonban. A Jeanne d'Arc-probléma Párisban ismét fölélesztette az orleansi szűz körüli vitát. Bernhard Shaw maga is beleszólt a vitába a saját módja szerint polemizál. Ezt írja a „Comedia” című lapban: „Johannában az igazi asszony ma is annyira népszerűtlen a franciák között, mint annak idején, amikor a burgundiak Johannát az angolok kezére játszották, akik azután a francia egyház és az inkvizíció önkényének szolgáltatták ki, hogy a szent nőt elégezzék. Azok az emberek, akik művészen támadást látnak a vallás és hazafiasság ellen, nem ismerik a darabot, de fogalmuk sincs a hazafiasságról és a vallásról. Nem akarok több francia kritikákra reflektálni, mert az a tapasztalatom, hogy amikor érdeklődtem, vajjon vádlóm a kérdéses darabot ismeri-e, rendszerint azt a választ hallottam: „Nem ismeri, de harcolt Verdunnal.” Az e fajta támadást Londonban és Newyorkban el kellett viselnem, és úgy érzem, el kell szenvednem majd Párisban is, pedig Páris nem annyira civilizálatlan, mint Newyork és London. Azonban egy különös XVIII. századbeli provincializmus alatt szenved, amely mondhatom, nem minden megejtő kedvesség nélkül való. Nemrégiben az Odeon-színházban előadni láttam a „Hősök” című darabomat, amelyben gondosan értésére adták a nézőnek, hogy darabom tragikus hőse egy nagy bivaly, akit egyáltalában nem kell komolyan venni. Nagy kár, mert darabjaim értékelése már kulturigazolást jelent és Franciaország eddig mindig az osztály eminense volt. Én magam neveltem Londont, Newyorkot, Berlint, Bécsot, Moszkvát és Stokholmot. De öreg vagyok ahhoz, hogy Páris neveljem. Nagyon elmaradt ez a város én pedig nagyon elől vagyok. Attól tartok, hogy a párisiak soha nem fogok tudni megegyezni. Ebből látható, hogy én magam jobban ismerem Franciaországot, mint a párisiak és ennél fogva jobban is tudom Franciaországot szeretni.”

— **A fényképes személyazonossági igazolványok kiváltásának sorrendje.** A bejelentőhivataltól kapott értesülésünk szerint a fényképes igazolványok kiállítására a hétfői napig szünetel. A hivatalt ma vette át Filieri kapitány, a kihágási ügyosztály volt főnöke és az új hivatal átvétele annyira lefoglalja idejét, hogy az igazolványok kiállítását néhány napra kénytelen volt beszüntetni. Hétfőn újra megkezdik az igazolványok kiállítását a következő utcabeosztás szerint: Március 31-én str. Cloasca (volt Fecske utca), str. Cimitirului (volt Köztemető-utca) és str. Ciocanelor (volt Varju-utca). Április 1-én str. Claustrului (volt Klastrom-utca), str. Clemenceau (volt Postakert-utca) és str. T. Cipariu (volt Heltai-utca). Április 3-án str. Ciordas (volt Lebal-utca), str. Cosbuc (volt Bem-utca) és str. Casianu 1—57-ig páratlan oldal, (volt Györgyfalvi-ut). Április 3-án str. Casianu 2—58 számig páros oldal. Április 4-én str. Cetatua, poteca I—VI-ig, (volt Felegvári oldalsíkator). Április 5-én Cetatua poteca V—VII-ig. A többi utcák lakóinak változatlanul az eddigi beosztás szerint kell jelentkezniük.

— **Gyermekgyilkos anya a tábla előtt.** Gyermekgyilkossággal vádolva állt a kolozsvári itélőtábla felelővitali tárgyalása elé Barba Dochia Magos községbe való parasztnyecske. A vádirat szerint a múlt év márciusában ujszülött gyermekét bedobta a megdagadt patakba és a gyermek a vízbe belefuladt. Az alba-juliai törvényszék tárgyalta az ügyet első fokon és a gyilkos anyát tagadása ellenére két évi fogházzal sújtotta. Az ügy felebbezés folytán került a kolozsvári itélőtábla tanácsa elé, ahol nem fogadták el az asszony ama védekezését, hogy véletlenül ejtette a gyermeket a folyóba és bűnösnek mondták ki, de enyhítő körülménynek vették, hogy a nők szülés után nagyon idegesek és az alba-juliai törvényszék ítéletét hat hónapi fogházra szállították le.

* **Désen** női kosztüm és kabát, férfi öltöny, angol szövetskülönlegességek, marocaine, selymek, mosóselymek, delainek, grenadinok, zephirek, női fehérneműk, vásznak legelőtebb gyárak produktumai kaphatók **Birónál**.

* **A fejfájás,** szédülés, mellszorulás, szivdobogás, étvágytalanság, gyomornyomás, nehéz nyelv, rossz szájíz oly eseteiben, melyek dugulástól származnak, a „Koprol” egy pasztillája kitisztítja az emésztés útjait és elhárítja a vértórdulást. Kapható minden gyógyszerháznál.

A Keren Kajjemet váltja vissza az ősi földet!

KÖZGAZDASÁG

A hordóhitelesítés új rendje. A „Monitorul Oficial“ egy legutóbbi számában a hordóhitelesítés új rendjéről a következő intézkedéseket közli: A hordók (ideértve a sörshordókat is) időszakos hitelesítés alá minden két évben oly módon bocsájtandók, hogy a mértékitelesítő hivatalok időszakos hitelesítési jegye, mely a hordóra az irtartalom jelzése mellé illesztendő, csak a jegyben feltüntetett évre és még az azt követő évre érvényes. Új vagy kijavított hordók eredeti hitelesítés alá esnek, mint bármely más mérték, de azzal a különbséggel, hogy az eredeti hitelesítés az időszakos hitelesítés is pótolja, de csak arra az évre, amelyben az eredeti hitelesítés történt, míg az ezt követő évben időszakos hitelesítést kell kérni, mely azután két évre lesz érvényes. A hitelesítési jegyet már ellátott hordón újabb ellenőrző hitelesítéssel csak az igazgatóságnál (Directiunea Generala a masurilor si greutatilor) lehet kérni. Panaszokat is oda kell beadni.

A mai valutapiac

A zürichi nyitás a francia frank néhány pontnyi javulását hozta. Ehhez képest a francia deviza ára a helyi piacon valamivel szilárdabb lett. A többi devizák árában tényleges javulás nem állott elő. Az árak a következők: osztrák korona 369-372, magyar korona 445-450, cseh korona 556-558, svájci frank 33-25-33-30, francia frank 10-27-10-30, dollár 192-5-193, font sterling 826-828, olasz lira 8-28-8-30, dinár 2-30-2-35.

Valutapiac március 28-án:

Bukarest. Devizák: Páris 1045, Berlin —, London 82,6 Newyork 192, Róma 830, Zürich 33-15, Bécs 27, Prága 558, Budapest 25, Varsó 23.

Bukarest. Valuták: Napoleon 725, márka —, leva 129, török lira 98, font sterling 805, francia frank 1000, svájci frank 33-00, olasz lira 810, drachma 330, dinár 230, dollár 189, lengyel marka 20, osztr. korona 27-75, magyar korona 23, cseh korona 545.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 130-131, Amsterdam 213-5-213-5, Newyork 577-5-577-5, London 2486-5-2485-5, Páris 31-70-31-70, Milano 2508-5-2505, Prága 1687-5-1685, Budapest 83-5-83-5, Belgrád 710-710, Bukarest 302-5-302-5, Varsó—, Bécs 81-5-81-5.

Devizaelőleg a magyar kölcsönre. Budapestről jelentik: A „Pester Lloyd“ értesülése szerint a kormány tárgyalásokat folytatott a banktöke és a nagyipar szervezeteivel egy külföldön beszerzendő devizaelőlegre, amelynek fedezeteként a külföldi kölcsön szolgálna. A terv szerint a pénzintézetek és a nagyipar tizenkétmillió aranykoronát, a bankházak hatmillió aranykoronát teremtenének elő. A takarékpénztárak és bankok egye-

sülete már felállította az egyes pénzintézetekre eső összegeket. Állítólag már ezen a héten gondoskodás történik, hogy a kormány a hónap végével harmincemillió aranykoronát kapjon ezekből a devizákból.

Hány vagon áll a termelés rendelkezésére. Bukarestből jelentik: A közlekedésügyi miniszter az épületfeszítők és gyárak kérelmére elrendelte, hogy valamennyi gyár termelésének harminc százalékát naponként bevonozhatja. E célból naponként 300 vasuti kocsi bocsátanak a termelők rendelkezésére, további 100 vagon a gyárak számára, 50 vagon pedig a fakeskedőknek. Így tehát naponként 500 vagon áll rendelkezésre, amely szám az előző évi 350 vasuti kocsi-val szemben jelentékeny javulást jelent majd.

SPORT

Összeállították Kolozsvár válogatott csapatát. A vasárnapi Marosvásárhely—Kolozsvár válogatott mérkőzés előkészítésére Giurgiu szövetségi kapitány tegnap délután trialmérkőzést tartott, mely után Kolozsvár válogatott csapatát a következőképpen állították össze: Lázár, Kinizsi, Dr. Hirsch, Fazakas, Braun, Jakobi, Guga, Giurgiu, Bonciocat, Barabás II., Cipcigan. Tartalékok: Szatmári, Krieshoffer, Végh Kami, Mózes, Istvánffy II., Takács. A mérkőzés vezetésére dr. Morar Teofil kérték fel Nagyváradról. Barabás II. a csapat jobbszélsője, tegnap este Aradra utazott katonai szolgálatra s így vasárnap aligha lesz Kolozsváron. Kérdéses Cipcigan vasárnapi szereplése is, aki az Universitatea elleni mérkőzésen kapott sérüléseit még nem heverte ki, sőt állapota súlyosbodott. Amennyiben a két játékos nem tudna játszani, helyüket a kijelölt tartalékokkal fogják betölteni. Marosvásárhely csapata így áll fel: Moldovan (CFR), Szilágyi (MSE), Molnár (CFR), Niculescu (CFR), Ilyés (CFR), Zongor (MSE), Csoma (CFR), Huharek (CFR), Nuridsan (MSE), Kertész (CFR), Bratfelean (CFR). Mindkét csapat egyenlő játékerőt képvisel, a szerencsésebb csapat csak minimális gólaránnyal arathat győzelmet.

A Haggibbor törpecsapat tagjai szombat délután 4 órakor a Tarbut gimnázium udvarán pontosan jelenjenek meg. Janovitz Károly intéző.

A Haggibbor II. csapatának tagjai szombat este 8 órakor a Patria-kávéházban jelentkezzenek Baumzweig Dódi intézőnél.

Külföldi eredmények. Berlin: Hakoah—Tennis Borussia 3:3 (1:1), Leipzig: Hakoah—WFB 3:3 (2:1). Konstantinápoly: Gradjanski—Besiktase 1:0 (0:0).

Prima
bácskai
kender

Kapható:
Havas Dozsó
Timişoara

יין כשר של פסח

Kóser husvéti erdélyi uradalmi fajborkok nagybani elárúsítása Bognár és Szántó Erdélyi Kereskedelmi R.-T. Cluj, Calea Regele Ferdinand 70. sz.

יין כשר של פסח

HA FINOM CUKORKÁT AKAR, KÉRJEN „MELISSÁ”-T!

Cluj, telefon 6-48 és 6-65

(Lloyd 2243)

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Hangverseny. Kolozsvár zenei társadalmának csütörtökön este nem mindennapi élvezetben volt része. Kolár Károly hegedűművész a piaristák gimnáziumának disztermében hangversenyt rendezett. Műsorát a hegedűirodalom legszebb és legnehezebb alkotásából válogatta össze. Bach nemes pátoszu szonátáját, Sarasate gazdag színezésű és perzselő ritmusu Carmen-fantáziáját tökéletes tol-mácsolásban adta. Az est kiemelkedő száma Glazounov hegedűversenye volt, melyet ezuttal először hallottunk. Ezt a régi formáktól szabadulni akaró modern művet, melyet technikai nehézsége szinte hozzáférhetetlenné tesz, a legapróbb részleteiben is nagyszerűen kidolgozva, a kivételes talentumok lendületével interpretálta. Mozart, Gossé és Paganini apróságait üdítő élményekben hallottuk. Kolár Károly tegnapi koncertje után kétségtelenül megállapítható, hogy ez a fiatal művész, kinek fejlődése az utóbbi két évben nagyszerű ívet mutat, messze kinőtt a helyi keretek közül. Az est sikerében méltán osztozott Pongrác Ádám zongoraművész, ki a kíséretet látta el a töle megszokott művészettel. (b.)

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Szombat délután fél 3 órakor; Uferini. (Ifjúsági előadás mérsékelt helyárral.)
Délután 5 órakor: Uferini. Rendes helyárral.
Este fél 8 órakor: Vizkereszt vagy amit akartok. A Shakespeare-ciklus 17. előadása. Premières-bérlét. Bevezető előadást tart dr. Janovics J. Éjjel 9/11 órakor: Uferini. Rendes helyárral.
Vasárnap délelőtt 11 órakor: Uferini. (Olcsó helyárral.)
Délután 3 órakor: Két árva. Mérsékelt árral.
Este 6 órakor: Uferini bucsufőlépése. Rendes helyárral.
Este fél 9 órakor: Sultana. Bérlétszűnetben.
Hétfő: Sultana. Bérlétszűnetben.

MOZGÓK MŰSORA

Szombat, március 29.

Select-Mozgó: A bolygó szűz. Nagyszabású szerelmi dráma 6 felvonásban. Henry Bataille kitaláló regénye filmen. Főszerepben Maria Jacobini. A nagy művésznek egyik legnagyobb kreációja. Igazi párisi stílű történet.

Uránia-Mozgó: Nagy szenzáció! A levegő királynője. Nagyszabású léghajósdráma 5 nagy felvonásban. Főszerepben a legvakmerőbb artistanő, Marga Lind. Férjét egy évi elzárásra ítélték, mert feleségét ebben a szerepben halálos veszedelemnek tette ki.

Apolló-Mozgó: Egy párisi csavargó földközi útja. Kalandos utitörténet 6 felvonásban Franco Capelli regénye nyomán. Festői részletek az exotikus országokból. Európaiak kalandjai Afrikában. Nagyon érdekes film.

Zsák ~ Ponyva

Vétel! Eladás
Kölcsönintézet, javítóműhely
Albala Izsó Timişoara
II. Piata Traian 2. szám. Sürgőny cím: Albala Timişoara-Fabrica
Interurban telefon 60

Telefon 494 15% Telefon 494

gyarapodik vagyona,

ha levélben vagy személyesen
o o adja fel rendelményét. o o

Meg nem felelő árut visszaveszünk.
1291

Nagy Áruház

rövid, kötött, norinbergi és papirkereskedés
Cluj, Piata Mihaiu Viteazul

Ha művészi kivitelű
butort, zongorát

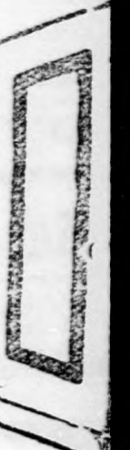
akar venni, ne Marosvásárhelyre és tegyél
sajnáld az utat meg a

SZÉKELY és RÉTI

ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. butortermelt
sztalosok furnírszükségleteiket legolcsóbban itt szerezhetik be

Önm
Nagy

nál feste
Bariju
suth Lay

Na

félár

80,

Ho

Cukor,

csokoládé

Fé

fest,

Fehér

Posta

Bet

valamir
u. m.
üreges
nitoid,
hajtásra
kutgyin
gok gy
gyári t
stb. stb

M

Építő

Árlapok

Mielőtt

jü

Rag

ö1

me

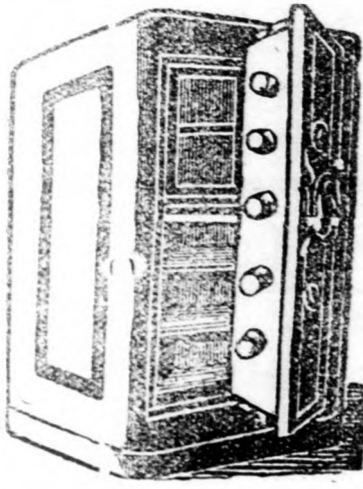
M.

cé

Pi

Önmaga ellen vét, ha nem Nagy és Szilágyi-

nál festeti és tisztítja ruháját. Cluj, gyár Strada Barifiu (volt Malom-utca) 4. Feltételi helyek: Kosuth Lajos-utca 36. és Galamb-utca 23. szám alatt

Fabrică de case de bani
Goldschrank-Fabrik
Pénzszekrénygyár
Jakabfi & Co

TIMIȘOARA
Str. Timotei Cip. (Battyány-u.) 3
Telefon 12-68

Képviseleteink és műtárgyárak:
Clujon Arthur Loewy & Co. szállítók, Oradea-Maren „Stabil” géplakokat Nagyjac, — Satu-Maren Em. Weiss Söhne szállítók, — Aradon Arnold Pollák szállító

Narancs Citrom

félfadás pirosbétű 300, 330, 360 hochprima
80, 100, 150-es

Husvéli fűszerárak:

Cukor, kávé, Frank, bors, ecetsav, kokuszvaj, csokoládé, tea stb. — Szállít nagyobb mennyiségben

Léb Fivérek Cluj
Telefon 471

Férfikalapokat

fest, tisztít, formál és vasal

Fehér István kalaposmester,
Cluj, Unió-utca 21. Redout.

Postai megrendelések is eszközöltek!

Betonkeverőgépek

valamint az összes cementipari gépek, u. m. cementtöcserepek, betontéglák, türeges betonblokkok, cementterazzo, granitoid, járdalapok gyártására kézi és erőhajtásra berendezve, formák, betoncsövek, kutgyűrűk, lépcső és egyéb építési anyagok gyártására. Teljes asbestcementpalagári berendezések, I-a cementfestékek stb. stb. raktárról azonnal szállíthatók.

MODERNA

Építőipari Gépek és Radiátor Rt.
Brasov, Kis ucca 12.

Árlapok és költségvetések díjmentesen!
Mielőtt cementipari gépet vásárol, kérjük raktárunk megtekintését!

Raglánok, öltönyök, gyermekruhák megérkeztek

M. Neumann

céghez Cluj,
Piața Unirei 14.

Telefon 431.

A DIANA GŐZ- ÉS KÁDFÜRDŐ

ERDÉLYBEN A LEGMODERNEBB ÉS LEGHIGIENIKUSABB

Havre—New-York

Gyorspostajáratok

Kanada—Kuba—Mexikó—New-Orleans
Haiti—Antillák—Északafrika felé

Felvilágosításokat nyújt:

SOC. „SARNIA“

Pasagiul Comedia
BUCURESTI

és „RECLAMA“ CLUJ

Rador 902

של פסה

Legőcsöb beszerzési forrás

Engros Endetail

Porcellán és fayancetányérok. Étkező és kávékészletek. — Mindenféle poháraru, demjohok. Üvegezés és képerrevezés

Ausländer Rudolfnál

Cluj-Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand 37. sz. alatt az Uránia-palota mellett.

Keresünk utazót

azonnali belépésre fixfizetés vagy jutalék mellett.
Heller és Seidmann rövidáru nagykereskedők
Oradea-Mare

Telefon-sz. 61. **LÁDAGYÁR** Pókúzet Egerea

Mindenemű iádákat és fadóbozokat összeszerelői és szedett részeken megrendelésre azonnali készlet és szállít a legőcsöb napl áron

Sajovics és Lebovits fakereskedés és ládagyár
Cluj, Strada Cernanji (volt Kajántól-u.) 1 szám

כשר של פסה

bor és szilvórium minden mennyiségben kapható

Hacker & Sternberg
cégnél Aradon

Használjunk kizárólag

PLANTOL

legjobb növényzsírt, mert ez tiszta, egészséges és kiadós!

כשר של פסה
áru

Főtisztelendő Fuchs Benjámín nagyváradi főrabbi felügyelete alatt készült, szigoruan ortodox rituális előírás szerint.

Képviselet: HIENZ VILMOS Cluj

Carlsbadból közvetlen importált

Engross Endetail

Porcellánedények

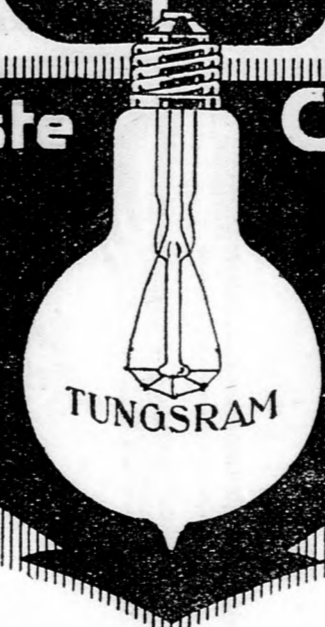
u. m. étkező-, teás-, kávékészletek, éttermi-, kávéházi- és háztartási felszerelések. Mindenféle csiszolt üvegáruk, táblaüveg, demjoh, gyógyszerüveg legelőnyösebben bezzerezhető

Ausländer Lajosnál Cluj

Piața Mihai Viteazul (volt Széchenyi-tér) 39.

TUNGSRAM

ist die beste Glühlampe

Fabrica Iosef Florenz

MÉRLEG-, SULY- ÉS FÉMÁRUGYÁR ORADEA-MARE, STRADA GILANYI 6

SÜRGÖNYCÍM JOFLOR ORADEA-MARE
TELEFONSZÁM INTERURBAN 15-71

Gyárt és raktárról azonnal szállít mindennemű mérlegeket, réz- és vassulyokat. Elvállaljuk mindennemű mérlegek és sulyok javítását és hitelesítését. Nagyobb mérlegek javítását vidéken is eszközöljük

Rador

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3., vastag betűvel 6. — lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Álláskeresőknek 30% kedvezmény!

Perfect angol, francia varrónő külföldön szerzett több évi praksissal uriházakhoz ajánlkozik. Telegdy, Calea Traian v. Árpád-ut 32. 7017

Huszonöt kiló fosztott libatoll olcsón eladó. Somernél Kis-u. 9. 7012

Vidéki városban jömeneteli egyedüli női szabóság lakással átadó. Cím a kiadóban. 7013

Széchenyi-téren egy újonnan épülő II. emelet-sorban egy 4 szobás és egy 1 szobás modern komplett lakás okt. 1-ére kiadó, esetleg irodának is. Böveb-bet Calea Reg. Ferdinand 34. sz. 6. sz. irodában. 7014

Eladó két félfedelű kocsis és egy pár parádés hám. Bogvár és Szántó Calea Regele Ferdinand 70. 7015

Kitűnő Ehrbar-zongora 2.30 m. hosszú, egyestületeknek iskoláknak rendkívül megfelelő és egy elsőrendű pianinó eladó. Megtekinthető Triska zongorarakárban, Cluj, Str. Saguna 14. Telefon 419. 7016

Perfekt könyvelő több évi praksissal délutáni órákra könyvelést vállal. Ajánlatokat „Könyvelő” jelíggel a kiadóba kér.

Perfekt könyvelő, pénztár kezelésben is járatos, nagyobb vállalatnál alkalmazást keres. Ajánlatokat „Jó munkáért” jelíggel a kiadóba kérek.

Több évi irodai gyakorlattal bíró gépirő állást keres, esetleg pénztárhoz is. Románul is tud. Cím a kiadóban.

Tisztviselő, ki perfekt gépirő esetleg gyorsíró irodai gyakorlattal és nyelvismeretekkel bír, felvétetik Stössel & Co. cégnél Calea Victoriei 20. 7018

Perzsa és szmirna szőnyeg jutányos áron kapható és megrendelhető bármily méretben a **Covoraránál** Cluj, Strada Londrei (Hosszu-u.) 26. Kérjen árajánlatot. 1670

Férjhez adnám 20 éves intelligens, szép, csinos hűgomat, biztos egzisztenciájú jobb zsidó családból való uriemberhez 400,000 lei készpénzhozománnyal. Csakis komoly urak leveleit kérem „És ez chajil” jelíggel a kiadóba. 7006

Ügyes, önálló varróleány felvétetik Strada Corches (Vár-u.) 2. 7004

Üvegkereskedők és vendéglősök figyelmébe! Literes, butéllás, félliteres és befőttesüvegek nagyobb mennyiségben kaphatók. Ertekezni lehet Str. Páris (Pap-u.) 12. dohányüzletében. 7003

Szükvizgyár teljesen jó karban, Krache-litővel, 530 üveggel és teljes hozzávaló felszereléssel eladó. Felvilágosítással szolgál Klein Rudolf Marosillye. 7007

Irodai teendőkben jártas hivatalnoknő délelőtti állást keres. Megkereséseket „Április 15” jelíggel a kiadóba kérek. 7018

Hölgyek figyelmébe!

Mindennemű modern hajmunkák, tambourir választék, kizárólag elsőrendű anyag s készítmény, L'Oreal-Henné minden színben kapható. Megrendelést vidékre is eszközöl. Vágot hajat kicsinyben és nagyban veszek. — **Mussa Gyula** Cluj Str. Memorandului 10

Első Erdélyrészi Ékszerárnyár
Cluj, Calea Regele Ferdinand 19. szám
Telefon Interurban 2-13 * Sörgönc: Juvare, Cluj
Ékszerárnyártás, nagykereskedés
Fogászati arany és forrasztás * Arany, ezüst és platina-beváltás
Kienle és Schwarzwaldi órákban, valamint kineazlit tárgyakban nagy lerakat.
Csak viszontelérusítőknek!

FABRE LINE
FRANCIA HAJÓZÁSI TARSASÁG
Direkt vonalak — átszállás nélkül
Constanța direkt
Newyork
Constanța-Jaffa-Marseille
Constanța-Délamerika
Constanța-Canada
Az „Asia” hajó indul 1924. január 16-án
Felvilágosításokért és jegyek iránt érdeklődni lehet „Sarnia” Pasagiul Comoedia, Bukarest és a „Reclama” Cluj Rador

Telefon 758

INDUSTRIA TEXTILA ARADANA SOCIETATE ANONIMĂ

Románia legnagyobb textilgyára Arad

ARADI TEXTILGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Telefon 758

KEPES ELEK orvosi kötszerész Oradea-Mare

Női és férfi óvszerek nagy raktára

Sas-passage — Saját készítésű sérvkötők, haskötők és mülábak

Banca Chrissoveloni S. A. R.

Központ: BUKAREST

Fiókok: New-York, Constantinopol, Braila, Galați, Constanța, Sibiu, Cluj
Affiliált pénzüzetek: Paris, Wien

Teljesen befizetett alaptőke: 200 millió lej

Cluji fiókjának devizaosztálya

lebonyolítja a legelőnyösebben s legpontosabban az exportörök és importörök devizaüzleteit.
Telefonszámok 427, 379, 62

Rador No. 1512

Károlyi Mihály emlékiratai: Egy egész világ ellen. Ára 260 lej. Uj Kelet könyvostálya.

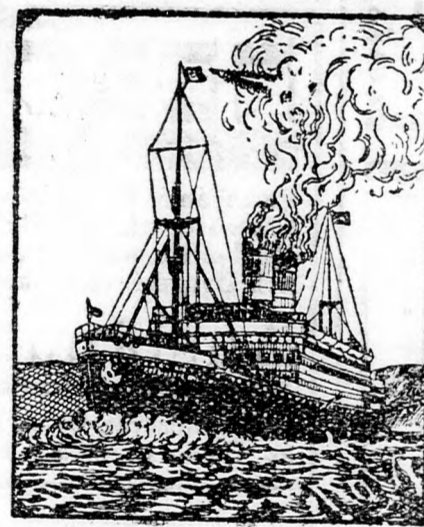
Magas árban veszünk

butort, szőnyeget, porcellánt, zongorát, Wertheim kaszát egész lakásberendezéseket. Meghívásra házhöz megyünk.

Beck és Benjámín

Oradea-Mare
Strada Cogalniceanu
Telefon 17-03

Olcsón kiárusítjuk raktáron levő perzsa és gyári szőnyeget, ebédő-, hálóberendezéseket, antik butorokat.

Figyelem!

A QUOTA Dél-AMERIKÁBA NEM TELJES

miután az odaváló bevándorlás korlátlan. Aki tehát Argentiniába vagy Braziliába **gyorsan akar utazni**, az írjon azonnal prospektusért

Cosulich Line
Bucuresti, Cal. Grivitei 181

Legolcsóbb és legkényelmesebb ut AMERIKA, CANADA, ARGENTINA és BRAZILIÁBA.

Vasuti utazás tartama a hajóig csak 48 óra! Csak egy határ!

שָׁלוֹם חֻשְׁבֵּי אֲרוֹ שָׁלוֹם HUSVÉTI ÁRU

Értesítjük igen tisztelt vevőinket és a fogyasztó közönséget, hogy ez évben ismét forgalomba hozzuk a tiszta cikóriából készült közkedvelt

שָׁלוֹם UHU kávépótlékot,

mely főtisztelendő **Koppel Reich ur** a budapesti aut. orth h. község főrabbiának szigorú felügyelete alatt készül és ennél fogva rituális szempontból minden igénynek megfelel.

Előjegyzéseket elfogad:

Hienz Vilmos, Kolozsvár,
Bíró József, Nagyvárad,
Trattner Sámuel, Szatmár,
Grosz Lajos és Fia, Temesvár.

Kőbányai Polgári Serfőző- és Szent István tápszerművek r.-t.

székesbíróségi
HIVATAL ÉS
Elny-Kolozsvár,
L. Pop, (Brassa
Telefon: Szeri
és Kiadóhivatal
No. N. Sz.
A kéziratok ki
szerekesbíróségn
szedők. Kézirat
adnak vit

1924 március

A román

A román fejezést nyitott egyezmény után elutaztak mánia és Mag sági egyezmény politikai sully lépés, mely a gyében történ első olyan hiv a szomszédos egymás békéje

Nem akar egyezmény po tani. Nagyon első lépés és szükség, hogy mással szembe dolatot kizárja gazdasági egy tartjuk egy ki nél. Mert ez rendez, mely állampolgárok mindennapi k

Ilyen kérd álló korona-kő magánkötvény rendezése. A hogy 1918 ok és tartozások I elégitést. Azó amelyek 1919 15-én — e ké legelőnyösebb v 1:4 lesz.

vagy vállalkozó ne érdekelne. tiki adatok, vezettek, rende ságban nem tu a kulcsszámok gazdasági élethe ez az, amit ki megállapodás melynek köré ránknehezede fontos az, hogy megoldást nyer gazdasági kérd kapcsolódott.

Természetes kis része a g Ehhez tartozik dése is. Eune meg, hogy mi ven banit fizet

A legfonto nélkül maradt intézést. És ez ság egyedül az dekeltségekné bard követelés dott meg, hog hát a régi érte egy magyar kö oldás semmiese érdekeltségeket értékesítkenés mitihatalan. I anyéka a had is rávetődik és pedig alig van problémája, m fontos volna, váltása. Sajnos nem jutotunk

A mostani lent előre, mel hogy milyen u E lépés utáni